

Motion till riksdagen 2025/26:1502

av Jamal El-Haj (-)

Förbättrad arbetsmiljö

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet genom ökade resurser till Arbetsmiljöverket, utökad tillsyn samt utbildningsinsatser för arbetsgivare och skyddsombud, med särskilt fokus på psykisk ohälsa och belastningsskador, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla nya riktlinjer och regelverk för arbetsmiljö i samband med distansarbete, digitalisering och gigeekonomi, så att alla arbetstagare omfattas av ett likvärdigt skydd oavsett arbetsform, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En god arbetsmiljö är en förutsättning för ett hållbart arbetsliv och ett samhälle där människor kan arbeta, utvecklas och må bra. Trots detta visar statistik från både Arbetsmiljöverket och AFA Försäkring att många arbetstagare fortfarande utsätts för risker som leder till ohälsa, olycksfall och förtida utträde från arbetslivet.

Arbetsmiljöproblem tar sig olika uttryck i olika branscher. I byggsektorn är olycksrisken fortfarande hög, särskilt fallolyckor. Inom vård och omsorg är det i stället den höga arbetsbelastningen, stressen och hot- och våldssituationerna som utgör de största riskerna. Inom industrin finns återkommande problem med buller, vibrationer och kemiska ämnen. Gemensamt är att dessa problem leder till både mänskligt lidande och höga samhällskostnader.

Psykisk ohälsa är idag den vanligaste orsaken till sjukskrivning. Arbetsrelaterad stress, bristande bemanning, otydligt ledarskap och hög arbetsintensitet är faktorer som ofta lyfts fram. Ändå har det systematiska arbetsmiljöarbetet inte alltid den tyngd som krävs. Arbetsmiljöverket har visserligen tillsynsansvar, men resurserna är begränsade och många arbetsplatser granskas aldrig.

Arbetsmiljölagstiftningen är tydlig i sina krav, men efterlevnaden brister. Många arbetsgivare saknar tillräcklig kunskap och resurser för att bedriva ett långsiktigt och förebyggande arbetsmiljöarbete. Arbetsmiljöombud och skyddsombud vittnar om att de inte alltid får det stöd de behöver.

Det finns också skillnader mellan olika grupper av arbetstagare. Kvinnor och män utsätts i olika grad för fysiska respektive psykiska risker, men båda grupperna drabbas hårt av brister i arbetsmiljön. Unga och nyanställda löper större risk för olyckor, medan äldre arbetstagare ofta pressas av hög arbetsbelastning och otillräcklig anpassning.

Digitaliseringen och nya arbetsformer, som distansarbete och gigekonomi, skapar dessutom nya arbetsmiljöutmaningar. Här saknas tydliga riktlinjer och ofta faller ansvaret på individen snarare än arbetsgivaren.

Sammantaget riskerar den bristande arbetsmiljön att urholka arbetskraftens hälsa, minska produktiviteten och öka sjukfrånvaron. För att vända utvecklingen krävs förstärkta insatser både från statligt håll och i arbetslivet i stort.

Ett hållbart arbetsliv bygger på trygghet, hälsa och säkerhet. Det är därför nödvändigt att samhället stärker det förebyggande arbetsmiljöarbetet, förbättrar tillsynen och ger arbetsplatserna bättre förutsättningar att ta ansvar. Detta kräver både resurser och tydligare regler.

Jamal El-Haj (-)